

การบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญ
ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะมหาราชาลัย
The School Curriculum Administration for Development of Student's Key
Competencies under Thailand Education 4.0 at Piyapornpittaya School

รศ.นันท วัฒนกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระร่วม อาจารย์ ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนวทางการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ในระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตรระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ด้านผู้ที่เกี่ยวข้องได้ การปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ภาพรวมมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บทบาทของผู้บริหาร บทบาทของครู ได้คุณภาพพอใช้ บทบาทของผู้เรียน บทบาท ของชุมชน บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา บทบาทคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ ได้คุณภาพดี และบทบาทของผู้ปกครอง ได้คุณภาพดี

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา กระบวนการบริหารจัดการ หลักสูตรระดับห้องเรียน กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบทเรียน การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของครู การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของชุมชน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ แยก ออกได้เป็น 2 ประเด็น ประกอบด้วย เหตุปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหาร ผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู และผู้เรียน เป็นต้น สำหรับเหตุปัจจัยที่ฉุดรั้ง ได้แก่ บุคลากร กระบวนการบริหาร ผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ผู้วิจัยได้กำหนดสภาพที่พึงประสงค์ คือ 1) กระบวนการการบริหารและการจัดการ ได้แก่ (1) ระดับสถานศึกษา (2) ระดับห้องเรียนและ (3) ระดับบทเรียน 2) บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. แนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาทรงประสิทธิภาพและทรงประสิทธิผล

ในปีการศึกษา 2560-2563 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ โรงเรียนที่มีการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีทันสมัยโดยครูมืออาชีพสู่โรงเรียนคุณภาพมาตรฐานสากล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนมีการจัดระบบการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีมาตรฐาน สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ และผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ภายใต้ 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมงานวิชาการของสถานศึกษาให้โดดเด่น ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการบริหารและจัดการมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาอย่างยั่งยืน

Abstract

The objective of this study was to propose the school curriculum administration guidelines for development of student key competencies under Thailand Education 4.0 at school, classroom, and lesson levels. The results showed that:

1. The circumstance of the school curriculum administration revealed that the school curriculum administration process at school, classroom, and lesson levels, in overall, was found at very good level. And, the persons in charge of assigned duties, in overall, were found at good level. The individual aspects analysis showed that the roles of administrators and teachers were rated at moderate level. The roles of student, community, school board of curriculum administration and academic affairs committee, and parents were all rated at good level.

2. There were two categories of factors affecting the school curriculum administration process at school, classroom, lesson levels; participation of administrators, teachers, students, parents, community, school board of committee, committee of curriculum administration and academic affairs. The promoting factors were personnel, budget, personnel development, administration process, and stakeholders such as administrators, teachers, and students. The depromoting factors were personnel, administration process, and stakeholders such as parents, community, and school board of committee.

3. The desired scenario of school curriculum administration for student key competencies under Thailand Education 4.0 involved the following aspects. 1) Administration process covered (1) School level (2) Classroom level (3) Lesson level, and 2) Roles of stakeholders.

4. The guidelines for efficient and effective administration of school curriculum were proposed. In academic year 2017-2020, the school envisages that the school will implement the curriculum for student development by using modern technology and professional teacher to achieve world-class school. The sustainable development should draw participation from stakeholders, teachers, and all personnel at the school in order to deliver teaching and job performance professionally. The students can attain key competencies under national educational standards that involve 3 strategies. Strategy 1: Develop holistic teachers and educational personnel system efficiently and consistently. Strategy 2: Promote outstanding academic performance of academic affairs. Strategy 3. Develop school administration system for educational standards and sustainability.

บทนำ

การเปลี่ยนผ่านของยุคการศึกษาไทยจากยุค 3.0 เป็น ยุค 4.0 นั้น เป็นความท้าทายของสถานศึกษาในการพัฒนาการศึกษาไทยให้ขับเคลื่อนด้วย "เทคโนโลยีและนวัตกรรม" ตามแผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ปีงบประมาณ 2562 ด้าน ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม (ยุทธศาสตร์ ที่ 2) ภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ 20 ปี โดยมีการรอบยุทธศาสตร์ "การศึกษาไทย 4.0 (Education 4.0) " ที่มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ตอบสนองการปฏิรูปและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2560 : 8) โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้ศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมและคณิตศาสตร์ (STEM Education) สู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ (ประกิจ รำพันธุ์, 2558 : 26)

โรงเรียนปิยะพริพิตยา ได้ดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่อิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และทำการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ. 2555 ที่ได้ใช้มาแล้วตั้งแต่ปีการศึกษา 2555-2559 โดยนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ปี 2558-2560 ในกลุ่มโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่จังหวัดเชียงราย (โรงเรียนปิยะพริพิตยา, 2560 : 27) มาเปรียบเทียบ ปรากฏว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย สังคม

ศึกษา และภาษาต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ยไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งส่งผลให้มีการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเมื่อเทียบกับเขตพื้นที่การศึกษาเช่นกัน (สำนักทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2560 : 32) ทำให้พบประเด็นปัญหา คือ ปัญหาด้านผู้เรียน ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาด้านการสร้างและนวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน ปัญหาด้านพัฒนาผู้เรียน ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลปัญหาด้านการนิเทศปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนปิยะพรพิทยา พุทธศักราช 2555 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น ในด้านการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้มีการปฏิบัติค่อนข้างน้อย ขาดการวางแผนในการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจน และขาดการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้ในการวางแผนงานงบประมาณนั้นไม่สามารถนำงบประมาณที่ได้จากขั้นตอนการวางแผนมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการเรียนการสอน ครูไม่สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนได้เพราะขาดการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ครูไม่มีความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กที่มีความสามารถแตกต่างกัน และครูไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ด้านการวัดและการประเมิน ครูไม่นำวิธีการวัดและประเมินที่มีความหลากหลายเพื่อใช้วัดและประเมินผลการศึกษาให้แก่ผู้เรียน ด้านการสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร โรงเรียนได้รับจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการ ผู้ปกครอง ชุมชน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการหลักสูตรค่อนข้างน้อย (โรงเรียนปิยะพรพิทยา, 2559 : 33) ซึ่งส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้ขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทำให้มีความจำเป็นในการนำกระบวนการในการบริหารและการจัดการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้ การวางแผนการใช้หลักสูตร (Plan : P) การนำหลักสูตรไปใช้ (Do : D) การสนับสนุนการใช้หลักสูตร (Support) การนิเทศติดตามและกำกับดูแล (Supervision) และการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา (Assessment) (ประเวศ เวชชะ, 2559 : 400) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพรพิทยาจึงมีความสนใจและมุ่งที่จะศึกษาระบบการจัดหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรระดับห้องเรียน และหลักสูตรระดับบทเรียน เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สู่การเสนอแนวทางการบริหารและการจัดการการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพรพิทยาในระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียนของโรงเรียนต่อไป โดยการนำข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และแนวทางการปฏิบัติที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มาพิจารณาในการแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อเสนอแนวทางการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ในระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้

เป็นข้อมูลในการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ซึ่งได้ทราบถึงสภาพการบริหารและการจัดการการเรียนการสอน เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 และสร้างแนวทางในการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพริตยาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ด้านการนำไปใช้

สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริม พัฒนา และปรับปรุงกระบวนการการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพริตยา

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1.1 สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรที่กำหนดในปีการศึกษา 2560 มีดังนี้ 1) การบริหารและการจัดการหลักสูตรใน 3 ระดับ ได้แก่ การบริหารและจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา การบริหารและการจัดการหลักสูตรระดับห้องเรียน และการบริหารการจัดการเรียนรู้ระดับบทเรียน 2) สภาพของการบริหารและการจัดการหลักสูตร ได้แก่ หลักการกระบวนการการบริหารและการจัดการหลักสูตร และการปฏิบัติตามบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1.1.3 การศึกษาไทย 4.0

1.2 ด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริตยา

2. การศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพริพิตยา ในปีการศึกษา 2560

2.1 ด้านเนื้อหา

2.1.1 เหตุปัจจัยสำคัญ ได้แก่ เหตุปัจจัยสนับสนุนและเหตุปัจจัยที่ฉุดรั้ง

2.1.2 การบริการและการจัดการการเรียนการสอนใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียน และระดับบทเรียน ฯลฯ

2.2 ด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริพิตยา

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพริพิตยาควรเป็นอย่างไร

3.1 ด้านเนื้อหา 1) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการใน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสถานศึกษา ระดับห้องเรียนและระดับบทเรียน 2) การบริหารและการจัดการใน 4 มิติ ได้แก่ (1) การบริหารและการจัดการ (2) หลักการของการบริหารและการจัดการ (3) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ (4) บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.2 ด้านแหล่งข้อมูล 1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนปิยะพริพิตยา 2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ตำราที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนตั้งแต่ปี 2542 หรือในช่วงศตวรรษที่ 21 ฯลฯ

3.3 ด้านเวลา ปีการศึกษา 2560-2563

4. แนวทางการบริหารและการจัดการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่ทรงประสิทธิภาพและทรงประสิทธิผลเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพริพิตยา

4.1 ด้านเนื้อหา 1) กำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตร 2) แนวทางการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาและวัฒนธรรม 3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 4) แนวทางการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

4.2 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ 1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริพิตยา 2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตำราที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการการเรียนการสอนตั้งแต่ปี 2542 หรือในช่วงศตวรรษที่ 21 ฯลฯ

4.3 ด้านเวลา ปีการศึกษา 2560-2563

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สภาพการบริหารและการจัดการการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพริตยา

1. วิธีการวิจัย ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
2. เครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม
3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ 1) ศึกษาเอกสารรายงานผลการวิจัย บทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักการบริหารงาน และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสร้างเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูล ตลอดจนหลักการและวิธีการสำหรับการวิจัย เพื่อกำหนดรูปแบบของเครื่องมือ 3) ร่างแบบสอบถามที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ตามขอบเขตของเนื้อหาที่จะศึกษาซึ่งเป็นรายการที่มีคำตอบให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Google form เพื่อสรุปค่าร้อยละ จากแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลตามระดับคุณภาพการปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 2 เหตุปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ระดับสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริตยา

1. วิธีการวิจัย ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม (Small Group Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้
3. แหล่งข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ระดับสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริตยา ได้แก่ ผู้บริหาร 5 คน ครูจำนวน 59 คน
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจะทำการแปลความหมายที่เหมาะสม ซึ่งเป็นค่าต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ข้อมูลดิบการบรรยาย การตีความ ข้อเสนอแนะ และสังเคราะห์เป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ระดับสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริตยา

1. วิธีการวิจัย ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3. แหล่งข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ระดับสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริพิตยา ได้แก่ ครูผู้สอน 63 คน

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจะทำการแปลความหมายที่เหมาะสม ซึ่งเป็นค่าต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ข้อมูลดิบการบรรยาย การตีความ และข้อเสนอแนะ และสังเคราะห์เป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 4 แนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ระดับสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริพิตยา ควรเป็นอย่างไร

1. วิธีการวิจัย ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research - PAR) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

3. แหล่งข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ระดับสถานศึกษาของโรงเรียนปิยะพริพิตยา ได้แก่ ผู้บริหาร 5 คน ครูผู้สอน 63 คน

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มจะทำการแปลความหมายที่เหมาะสม ซึ่งเป็นค่าต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ข้อมูลดิบการบรรยาย การตีความ และข้อเสนอแนะ และสังเคราะห์เป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

แนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพริพิตยา ผลการศึกษามีดังนี้

1. วิสัยทัศน์ คือ โรงเรียนที่มีการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีทันสมัยโดยครูมืออาชีพโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานสากล

2. แนวทางการวางแผนพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนปิยะพริพิตยา ผลการศึกษามีดังนี้

ด้านการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ประกอบด้วยแผนงาน 1) แผนงานพัฒนาหลักสูตร 2) แผนงานการเรียนการสอน 3) แผนงานสื่อการเรียนการสอน 4) แผนงานวัดและประเมินผล ซึ่งได้แก่ โครงการส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม โครงการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โครงการความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงการส่งเสริมการวัดและประเมินผล และมีกิจกรรมพัฒนาปรับปรุง

หลักสูตร กิจกรรมวันมาฆบูชาทำวีดีโอเผยแพร่ลง (YouTube) กิจกรรมวันเข้าพรรษา กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ กิจกรรมนักรักวัฒนธรรมสู่ความเป็นเลิศระดับมัธยมศึกษา กิจกรรมการจัดป้ายนิเทศส่งเสริมการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา กิจกรรมพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (IT) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กิจกรรมพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (IT) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กิจกรรมสวดสรภัญญะ กิจกรรมแข่งขันสวดมนต์สรภัญญะ กิจกรรมแข่งขันสวดมนต์สรภัญญะ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กิจกรรมวัดผลประเมินผลที่มุ่งการพัฒนาการของผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาครูเรื่องการวัดและประเมินผล

ด้านการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ควรจัดแผนงานพัฒนาทางวิชาชีพครู โดยมีโครงการพัฒนาบุคลากรกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กิจกรรมที่จัดได้แก่ กิจกรรมพัฒนาครูด้านผู้ฝึกสอนกีฬา กิจกรรมพัฒนาครูด้านสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน กิจกรรมส่งเสริมครูให้ศึกษาวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ด้านการวางแผนและการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ควรมีแผนงานพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ โครงการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยจัดกิจกรรมพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ กิจกรรมเว็บไซต์สื่อด้านวิชาพระพุทธศาสนา

ด้านการวางแผนและจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ควรจัดแผนงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน กิจกรรมที่สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น วัด ชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ฯลฯ กิจกรรมพัฒนาชมรมด้านจิตอาสาพัฒนาสังคม

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล โดยจัดให้ครูและบุคลากรได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรอย่างเพียงพอ 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร มีการจัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยเน้นบรรยากาศการนิเทศอย่างเป็นทางการ กลยณัฒน์ มีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร จัดให้มีการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษาต่อไป

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีวางแผนการพัฒนาตัวเองให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นในหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดการสอนตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการ

จัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญ วิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรจัดเตรียมสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรกำกับติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด จากการจัดการการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกปฏิบัติและการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตประจำวัน 5) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพและหลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน ผู้ปกครอง เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่างๆ ของการศึกษาได้จัดขึ้น ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ควรร่วมพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรประเมินการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมกิจกรรมจากพฤติกรรมการปฏิบัติและคุณภาพของงานที่ปฏิบัติ นำผลที่ได้ไปพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูผู้สอน ทำหน้าที่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียนในการมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม มีลักษณะพึงประสงค์ มีการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง มีการถ่ายทอดขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมทำตามศักยภาพ 3) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ร่วมส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของการศึกษา 4) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรร่วมมือกับครูในการประมวลผล การเรียนรู้และติดตามพัฒนาการของผู้เรียน

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นในแง่มุมต่างๆ ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ 4) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ควรร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาและขอเสนอแนวทางพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรวางแผนร่วมกับสถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของ หลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษาโดยประสานกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน ในการสนับสนุนการเงิน บุคลากร ทรัพยากร การศึกษาในการจัดกิจกรรมต่างๆ 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร กำกับกับการดำเนินการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และความต้องการของชุมชนและ ท้องถิ่น 5) ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร ร่วมประเมินการจัดการศึกษาและเสนอแนวทาง พัฒนาการศึกษ ของ สถานศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ 1) ด้านการวางแผนการ ใช้หลักสูตร ควรวางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับการศึกษาและแนว ทางการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น 2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดทำคู่มือบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษานิเทศกำกับติดตามให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการแนะแนวให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผล และการแนะแนวให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร 4) ด้านการนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร การนิเทศ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา 5) ด้านการประเมินการใช้ หลักสูตร ควรมีการตรวจสอบทบทวนประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรระดับ การศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาแล้วใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษา ต่อไป

แนวทางการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีดังนี้
ผู้อำนวยการ ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) จัดทำแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ โดยเน้น บรรยายการนิเทศอย่างเป็นทางการ กลยณัฒมีตร มีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการ เรียนของสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน 2) จัดให้มีการประเมิน หลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อนำปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการศึกษา ต่อไป 3) ประชาสัมพันธ์หลักสูตรของสถานศึกษาให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาได้รับรู้ถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดีคนเก่งและดำรงชีวิตได้อย่างมี ความสุขรวมทั้งเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ครู ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) จัดการนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยเครื่องมือที่มีคุณภาพและหลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง และนำผลการประเมินไปพัฒนาการ

จัดการเรียนรู้ของครูและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) พัฒนาระบบการเรียนรู้โดยจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ
แก้ไขปัญหากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ของครูต่อไป

นักเรียน ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ประเมินการเรียนรู้ของตนเองและเพื่อนร่วมกิจกรรมจาก
พฤติกรรมปฏิบัติและคุณภาพของงานที่ปฏิบัติ นำผลที่ได้ไปพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของ
หลักสูตรสถานศึกษา

ผู้ปกครอง ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ร่วมมือกับครูในการประมวลผลการเรียนรู้และกำกับ
ติดตามพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน

ชุมชน ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาและข้อเสนอแนะทางพัฒนา
การศึกษาของสถานศึกษา กำกับ ติดตาม ประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้อง
กับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

คณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) กำกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ
สถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษและความต้องการของชุมชนและ
ท้องถิ่น 2) ร่วมประเมินการจัดการศึกษาและเสนอแนะทาง พัฒนาการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา

คณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ควรมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ติดตามผลการเรียนของนักเรียน
รายบุคคลระดับชั้น ระดับช่วง ชั้นระดับกลุ่มวิชา ในแต่ละปีการศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานด้านต่างๆ
ของสถานศึกษา 2) นิเทศติดตามการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา 3)
ตรวจสอบทบทวนประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรระดับการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา
แล้วใช้ผลประเมินเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป 4) รายงานผล
การปฏิบัติงานและผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาโดยเน้นผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษสถานศึกษา สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อจะได้ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้
เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
2. ควรปรับกระบวนการทัศน์ในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
และเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง
3. ควรผลิตและนวัตกรรมที่ใช้สื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น
4. สร้างเครือข่ายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมและ
มีประสิทธิภาพ

5. ควรแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในภาระหน้าที่ ที่ตนเองรับผิดชอบ รวมทั้งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้สาธารณชนได้รับรู้และนำไปเป็นแบบอย่าง

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีขั้นตอนในการนำไปใช้อย่างชัดเจนเพื่อเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรมให้ครอบคลุม ด้านคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพการบริหาร
2. ควรศึกษาหลักการบริหารที่เหมาะสมกับการบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
3. ควรศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและจัดการหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งเผยแพร่ผลงานทางวิชาการให้สาธารณชนได้รับรู้และนำไปเป็นแบบอย่าง

รายการอ้างอิง

ประกิต รำพันพิง. (2558). *การจัดการศึกษาแบบ Active Learning สำหรับโรงเรียนนายเรือ*.

เอกสารวิจัยโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนนายเรือ.

ประเวศ เวชชะ. (2559). *การบริหารหลักสูตร การสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3).

เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

โรงเรียนปิยะพริพิตยา. (2560). *แผนปฏิบัติงานโรงเรียนปิยะพริพิตยา ปี 2559-2560*. เชียงราย:

โรงเรียนปิยะพริพิตยา.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2560). *คู่มือการจัดทำแผนบูรณาการยุทธศาสตร์เป้าหมาย*

(Spearhead) ด้านสังคม (สังคม คุณภาพชีวิต การแพทย์และสาธารณสุข ความมั่นคงในมิติต่างๆ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมปีงบประมาณ 2562. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายแผนและงบประมาณ การวิจัยของชาติ กองบริหารแผนและงบประมาณการวิจัย.

สำนักทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.